

День Святого Миколая: хто такий Миколай

Святий Миколай має свою історію. Хто він - особа з казки чи справжній Святий?

День Святого Миколая - 19 грудня

Дня Святого Миколая, який святкують 19 грудня, одне з головних зимових свят, коли діти згадують усі свої добрі та погані вчинки, одержують солодощі та замовляють подарунки під ялинку.

Святий Миколай – це наш символ новорічних свят, якого за радянських часів замінили на Діда Мороза. І Святий Миколай має свою історію. Хто він - особа з казки чи справжній Святий?

Хто такий Святий Миколай

Святий Миколай (Ніколаус) – це реальна особа, візантійський єпископ, що прославився своєю любов'ю до дітей і допомогою бідним. Проживав він у III-IV сторіччі. Святий Миколай народився близько 270 року в місті Патарі, в Лікії, південно – західній області Малої Азії. Після смерті єпископа міста Міри, головного міста Лікії, (зараз м. Демере в Туреччині) він був обраний єпископом цього міста.

За переказами, Святий Миколай народився в родині багатих греків-християн, котрі довго не мали дітей і в молитвах пообіцяли Богу, що віддадуть своє дитя на служіння йому. Миколай справді став священником, а згодом – єпископом у сучасній Туреччині. Його ім'я значить «переможець народний», на інших мовах – Ніколас, Ніклас, Клаус, Мікулаш, Мікрос, Ніхол, т.д.

Коли його батьки померли, він отримав величезний спадок, але не став жити в розкошах, а відзначився неабиякою щедрістю, допомагаючи бідним. Про його діяння за віки складено чимало легенд.

Ікона Миколи Чудотворця

Як розповідає нам історія про Святого Миколая, він був надзвичайно чесною та доброю людиною. Бачити складне становище, в якому перебували бідні люди, він усіляко їм допомагав. Щоб не принижувати нужденних милостинею, він підкладав свої подарунки їм під двері та вікна. З часом, люди дізналися про доброту Миколая та почали самі до нього звертатися.

Ще будучи зовсім молодим, він став опікуном сиріт та знедолених. Він допомагав всім, хто потребував допомоги, розраджував, захищав. Розповідають легенди і про надзвичайну силу його молитов – якимось він заспокоїв бурю на морі, врятувавши рибалок від неминучої гибелі. Мала його молитва і цілющі властивості: зцілював калік та хворих, рятував від смерті приречених на страту.

Існує цікаве пояснення, чому Миколай часто кладе подарунки у шкарпетки – за легендою, він бажав допомогти трьом бідним сестрам, яких через злидні, ніхто не хотів брати собі у дружини. Зовсім бідно жила родина сестер, і Святий Миколай вирішив врятувати їх – він закинув через димохід три мішечки з золотими монетами. Мішечки впали в оселю і потрапили саме до шкарпеток сестер, які їх розвішали сушити перед вогнем.

Саме цю легенду вважають початком традиції підкладати дарунки від імені Святого Миколая. Згодом це стали робити в день смерті святого.

Серед дітей встановилася традиція писати святому Миколі листа

Як розповідає легенда, Святий Миколай мешкає в Раю. Але, раз на рік, він спускається на землю, щоб відвідати діток та зробити їм подарунки за чемність, гарну поведінку та старанне навчання. Зазвичай, Святий Миколай кладе свій подарунок під подушку, в шкарпетки або чобітки і вранці всі чемні діти знаходять під нею цукерки та інші бажані сюрпризи. До тих же, хто погано себе поводить та не слухався батьків, Святий Миколай не приходить.

Чому важливе це свято? Образ Святого Миколая – втілення людяності, доброти та високих моральних цінностей. День взаємодопомоги та турботи, коли варто допомагати знедоленим, бідним та хворим.

Звісно, все це гарні та улюблені з дитинства легенди. Дід Мороз, Санта Клаус, Святий Миколай... Але ці образи об'єднує одне - віра в чудо та бажання це чудо створити. Зима, новорічні та різдвяні свята - це магічний період, коли навіть дорослим варто пустити в своє життя трішки казкового дива.

Святий Миколай помер 6 грудня близько 345 - 352 рр. у м. Міра. Тіло його було покладене з великою пошаною в церкві міста Міри, де спочивало до 1087 року. На його честь установлено окреме свято. День Святого – 6 грудня за григоріанським календарем та 19 грудня – за юліанським.

Традиції на день Святого Миколая

Традиції, про які ви не знали Святий Миколай – один із найшановніших святих християнської церкви – чудотворець, заступник бідних, захисник дітей, а також покровитель мандрівників. Щоб проявити повагу до Святого, у цей день прийнято роздавати милостиню.

День Святого Миколая – веселе свято. За традицією, християни заздалегідь готували подарунки, пекли печиво, запрошували музикантів, скликали гостей. І звичайно ж, чекали головного нічного гостя — Миколи-чудотворця, запалювали свічки, читали молитви.

Цього дня здавна варили пиво. «Вітали сніжну зиму» – на санях тричі об'їжджали довкола села. А для дітлахів пеклося особливе печиво – миколайчики.

Дарувати подарунки дітям на свято розповсюдилась Європою із середньовічної Німеччини. Її перейняли Австрія і Польща, а далі - й Україна. Це підтверджується тим, що в Україні є звичай класти дітям подарунки під подушку.

У Києві перше офіційне свято Миколая було влаштоване 19 грудня 1990 року для 700 хлопчиків і дівчаток — сиріт та дітей з багатодітних сімей. Через рік, 19 грудня 1991 року, намаганням Всеукраїнського православного братства, на гроші, зібрані Товариством святого Андрія Первозванного у США, дитячі свята святого Миколая влаштовано вже у 20 містах України.

Сьогодні українська резиденція Святого Миколая знаходиться у Карпатах. У Національному природному парку "Гуцульщина" навіть є садиба святого Миколая, куди кожен може приїхати на екскурсію.

Свято святого Миколи в Україні є особливо бажаним дитячим святом. За традицією, в ніч з 18 на 19 грудня святий Микола приносить дітям подарунки і кладе їх під подушку. Серед дітей встановилася традиція писати святому Миколі листа, у якому дитина вказує, що хорошого та поганого вона вчинила протягом року, і просити про подарунки.

Після Святого Миколая починали готуватися до Різдва, вчити колядки, робити вертепи. Цей день також був сприятливим для укладання домовленостей. Українці вірили, що коли Святий ходить селом, ніхто не стане обманювати. В Україні День святого Миколая вважався особливо важливим для наречених. Оскільки сватання традиційно відбувалися

перед Різдвом, дівчата заздалегідь наводили лад у своїх скринях: готували одяг, діставали рушники і прикраси та прибирали в хаті – одним словом, чекали сватів.

Миколай кладе дітям подарунки під подушку

Що потрібно зробити на Миколая

Потрібно обов'язково сходити до церкви на службу і помолитися за здоров'я своїх близьких, а особливо дітей. Щоб Миколай Чудотворець оберігав малюка від усяких бід і знегод, потрібно покласти дитині під подушку подарунок від нього. Крім того, їх можна дарувати не тільки дітям, а й усім близьким, яким ви бажаєте здоров'я і добробуту. В цей день варто особливо відзначити тих дітей, що обділені батьківською опікою: відвідати дитбудинки, зробити подарунки дітям-сиротам. Вважається, що у цей день обов'язково варто помиритися із недругом. Є така примовка: «На Микольщину клич друга, клич і ворога, обидва будуть друзями». А ще – роздати всі борги. Якщо їх не віддати, то сім'я весь наступний рік буде без грошей. І не зможе розрахуватися із боргами. Будинок у цей день прийнято прибирати, прикрашати ялинку, створювати святкову атмосферу, прикрашати.

До речі, існують і особливі заборони. Так, не можна відмовляти бідним людям, які просять вашої допомоги або милостині. У разі відмови вашій родині весь рік не щаститиме, нагрянуть злидні та фінансові невдачі.

За життя Микола Чудотворець був дуже доброю та щирою людиною. Намагайтеся і ви у цей день не лихословити, не лаятися. День Святого Миколая – пісне свято, тому сьогодні не можна їсти м'ясо, сир, яйця та ін. продукти тваринного походження. А от їсти рибу та морепродукти дозволено.

Народні прикмети

З'явився іній – в наступному році вдасться зібрати багатий урожай; Яка погода на Миколу Зимового, таким буде день Миколи весняного (22 травня); Морозний і сонячний день – прикмета того, що буде неврожай в наступному році. Якщо сніг з дороги до Ніколина дня замітає, то шляхам і не стояти. Ясна і холодна погода – буде багатий урожай влітку. Скільки снігу на Миколу, стільки навесні і трави буде.

Ведуча: Добрий день, шановні гості,
Добрий день, малята.
Закінчилась швидко осінь,
Лине зимне свято.
Свято світле і барвисте,
Гостя, що із Раю —
Завітав в село і місто
Празник Миколая.

Ведуча: Сьогодні, мої милі друзі, довгожданий день зустрічі з мріями та подарунками. Свято дитинства й щедрості, на яке щорічно чекають наші вихованці. От і нині малеча з самого раночку виглядає візитера, аби отримати подарунки, але не тільки отримати, а й подарувати Миколаю щось незвичне. Довго й старанно діти готували для святого справжнісінький бал, аби показати, як вони люблять його, які вони слухняні й талановиті.

1-дитина: Свято лине Миколая —
Серденько радіє.
Йде святий до нас із раю
Принесе надію.

2-дитина: Подарує віру в чудо
І любов велику.
Поклоніться, добрі люди,
Цьому чоловіку.

3-дитина: Поклоніться і радійте
За його щедроти.
Як і він, прожить зумійте
В просвіті турботи.

4-дитина: Допоможіть і нам для нього
Влаштувати свято.
Бо усмішка для святого
Коштує багато.

5-дитина: Ми влаштуєм Миколаю
Бал – маленьку казку,
Хай у погляді заграє
Втіха й Божа ласка.

Ведуча: Гарна пропозиція – влаштувати бал для Миколая. Але ж він дуже зайнятий:
ходить по садочках, квартирах – роздає малечі подарунки, як же Миколай побачить
наш бал? А, придумала! Ми встановимо з ним супутниковий зв'язок і камерою будемо
транслявати наше свято просто йому на телефон. Ну, як моя ідея? Отже – починаймо.
(лунає музика, заходить Фея)

Фея: Я – фея-чарівниця.
На мене подивіться:
Я можу так зробити,
Щоб стали в казці діти.
Лиш музика заграє –
На ляльок обертаю
Дівчаток-щебетушок,
Своїх малих подружок.

*(лунає музика, Фея чарівною паличкою торкається по черзі дівчаток, вони
підводяться)*

1-дитина: Я – малесенька актриса,
Звати лялечку Аліса.
Можу пісеньки співати,
Можу в піжмурки пограти.

2-дитина: А я – Лера, ляля неньки,
Дуже добра і гарненька,
І весела, і сумлінна,
Ще й хазяечка відмінна.

3-дитина: Я – маленька всеумійка,
Звати лялечку Софійка.
Хоч роками я маленька –
Помічниця гарна неньки.

4-дитина: Чути сміх веселий зранку
Це – прокинулась Тетянка.
Знає геть уся рідня:
Ляля Танечка це – я!

5-дитина: Ось мене назвала мама
Дуже сонячно – Мар'яна,
Я для нені – ляля-сонце,
Що заглянуло в віконце.

6-дитина: А я – лялечка-панянка,
Маю ім'ячко – Улянка.
І прийшла до вас на свято,
Щоб гарненько танцювати.

7-дитина: Я – Надієчка-дівця,
Дуже вправна танцівниця.
Нумо, лялі, не вагайтесь –
У таночок мій збирайтесь.

(виконується Танок лялечок)

Ведуча: Які милі лялечки, просто з казочки до нас на бал завітали, аби потішити діток, гостей і, звичайно, Миколая. Дякуємо, добра Феє, за таке диво. А, може, ти ще щось нам чарівне зробиш?

Фея: Так, звичайно, дуже просто.

Будьте пильні, наші гості,
Буду зараз чаклувати,
Білосніжку викликати.

(лунає музика, з'являється Білосніжка)

Білосніжка: Білосніжку викликали? Це у вас сьогодні святковий бал для Миколая? А ви себе гарнесенько вели цілий рік, не бешкетували, слухняними були? Ну добре, погостюю у вас трішки, зовсім трішки, бо маю поспішати своїх гномиків шукати. Вони такі пустуни у мене, боюся, аби чого не наробили, бо ж подарунка від Миколая не отримають.

Ведуча: А ми й тобі, Білосніжко, подарунок підготували.

Білосніжка: А який?

Ведуча: Ми твоїх гномиків у гості запросили, аби чарівна Фея їх умить на слухняних перетворила і навіть танцювати навчила.

Білосніжка: Так це ж просто чудово!

(Фея торкається хлопчиків, ті підводяться)

1-дитина: Ми – веселі добрі гноми,
Невідома гномам втома.

2-дитина: Гноми все робити можуть,
У проблемах допоможуть.

3-дитина: Гноми – дуже добрі друзі,
Знають це по всій окрузі.

4-дитина: Гноми мають власне братство,
Вірність – гномиків багатство.

5-дитина: Знають гноми добру казку,
Бо відома гномам ласка.

6-дитина: Гноми щедрі та сміливі,
Дуже милі та грайливі.

7-дитина: В гномів радості багато,
Гноми люблять танцювати.

(пісня-танок «7 гномів»)

Ведуча: Неймовірно! Дуже мило, дуже приємно вас бачити на нашому балу. Ви подарували нам справжню казку.

Білосніжка: Але й ваша маленька країна теж казкова.

Ведуча: Не тільки маленька, але вся наша країна Україна – казка. Адже тільки в нас є такі добрі люди, щедрі, талановиті, тільки в нас дітки можуть до безкінечності співати про рідну землю гарних пісень. А які чудові віршики знають наші дітлахи! Навіть зовсім маленькі залюбки розповідають про Україну. Хочете послухати?

Білосніжка: Авжеж, хочемо.

1-дитина: Я – козак-молодчина,

Дуже видний я мужчина.

Ось навколо озирнуся,

Й до обіду оженюся.

Буду їсти борщ, пампушки,

І вареники, й галушки.

Ну, кажіть мені, дівчата,

Хто вже вміє готувати?

2-дитина: Хоч мені лише три роки,

Козаченко я нівроку.

Підростаю на відмінно,

Стану гетьманом України.

3-дитина: Ви на мене поглядайте

Й президента упізнайте.

Я прийду до влади швидко

Буде щастя нашим діткам!

Ведуча: Жартували наші парубки добряче, бо ж українці, бо ж козаки. А які у нас дівчата – диво, а як вони співають гарно – замилуєшся.

(виконується пісня-танок «Рушничок»)

Білосніжка: Неймовірно, дуже весело і гарно. Пречудове свято ви влаштували для святого Миколая. Але де ж він до цієї пори, чому не приходить?

Ведуча: Він мандрує по дитячих садочках, роздає діткам подарунки, має і до нас завітати, та щось забарився.

(забігає дитина)

Дитина: Ой, біда, печаль велика.

Листоноша ось покликав,

Телеграму передав:

Миколай щось написав.

(віддає телеграму ведучій)

Ведуча: Так, подивимося, що тут. «Вибачте, любі друзі, але, на превеликий жаль, не можу приїхати до вас на свято – мене терміново викликали в лікарню до хворих діток. Дуже дякую за те, що були слухняними цілий рік, старанно вчилися, були ввічливими і добрими товаришами. Надсилаю вам своїх янголів – думаю, вони стануть гарною окрасою вашого свята». Ай-ай-ай, що ж ми будемо робити, де нам подаруночки для діток взяти?

Білосніжка: Не сумуйте: у вас є Фея, яка неодмінно щось вигадася.

(лунає музика «Янголята», забігають кілька янголів, виконується таночок)

Фея: Розведу вашу біду,
Миколайчика знайду.
Гарне свято наше буде,
Є ще в світі добрі люди.

(підходить до директора дитсадка/головного вихователя/представника шефської організації/благодійника свята, торкається чарівною паличкою)

Фея: Ви тепер Миколай!

(Миколай каже вітальне слово та роздає дітям подарунки)

Ведуча: От і закінчилося наше святечко. Весело було, подарунково, а щоб так і на наступний рік відбулося – наші діточки будуть старатися не бешкетувати, вчитися, розвиватися і знову виглядатимуть свого Миколайчика у морозяне віконце.

